Common Ground

Digitalisering in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk

Utrecht 3 sept 2026

Welkom – ontmoet ons team

De vier regionaal transitie adviseurs

Liesbeth van der Lee

Transitie Adviseur Zuid Oost

Korte achtergrond in 2–3 regels. Bijvoorbeeld ervaring, domeinkennis en persoonlijke expertise.

LinkedIn ↗

Ellen Zwiers

Transitie Adviseur Noord Oost

Je kunt mij bellen als je meer wilt weten over de processen, de interactie met de inwoners/ ondernemers en de ervaringen hiermee binnen diverse gemeenten.

LinkedIn ↗

Edwin van Dijk

Transitie Adviseur Zuid West

Je kunt mij bellen als je door de bomen het Common Ground bos even niet ziet en op zoekt bent naar richting, inspiratie en/of samenwerking.

LinkedIn ↗

Bas de Boer

Transitie Adviseur Noord West

Je kunt mij bellen als je vragen hebt over de 'waarom' als inspiratie, architectuur, processen & regels, open source en strategische vraagstukken binnen gemeenten.

LinkedIn ↗

Met wie hebben we het genoegen?

A) Common Ground?! Nooit van gehoord.

B) Ik weet het wel. Mij maak je niets wijs.

Wat is Common Ground?

Een landelijke gezamenlijke **beweging** naar een uniforme (gemeentelijke) digitale dienstverlening.

COMMON GROUND

VNG

Gemeenten

Gemeenschappelijke regelingen

Verenigingen

NDS

Landelijke standaarden

Ontwikkel communities

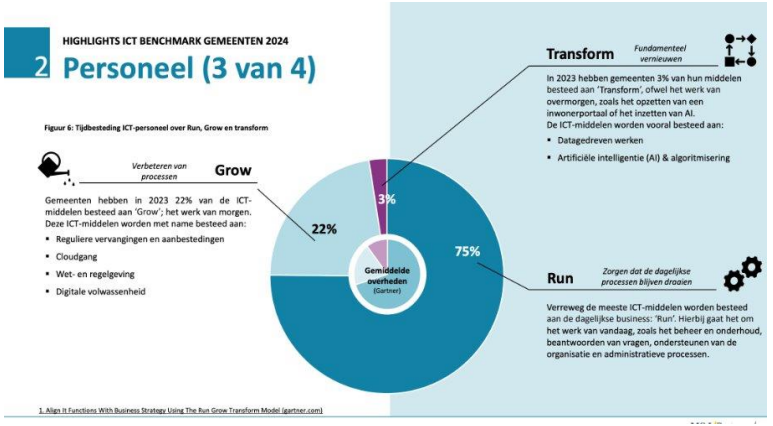
Andere overheden

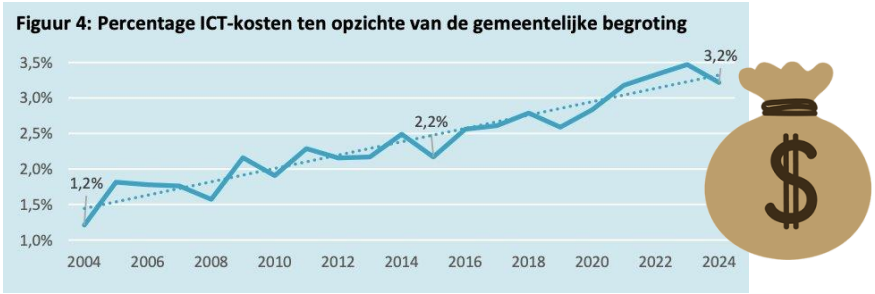
Leveranciers

Een complex ecosysteem dat convergeert naar **één oplossing**

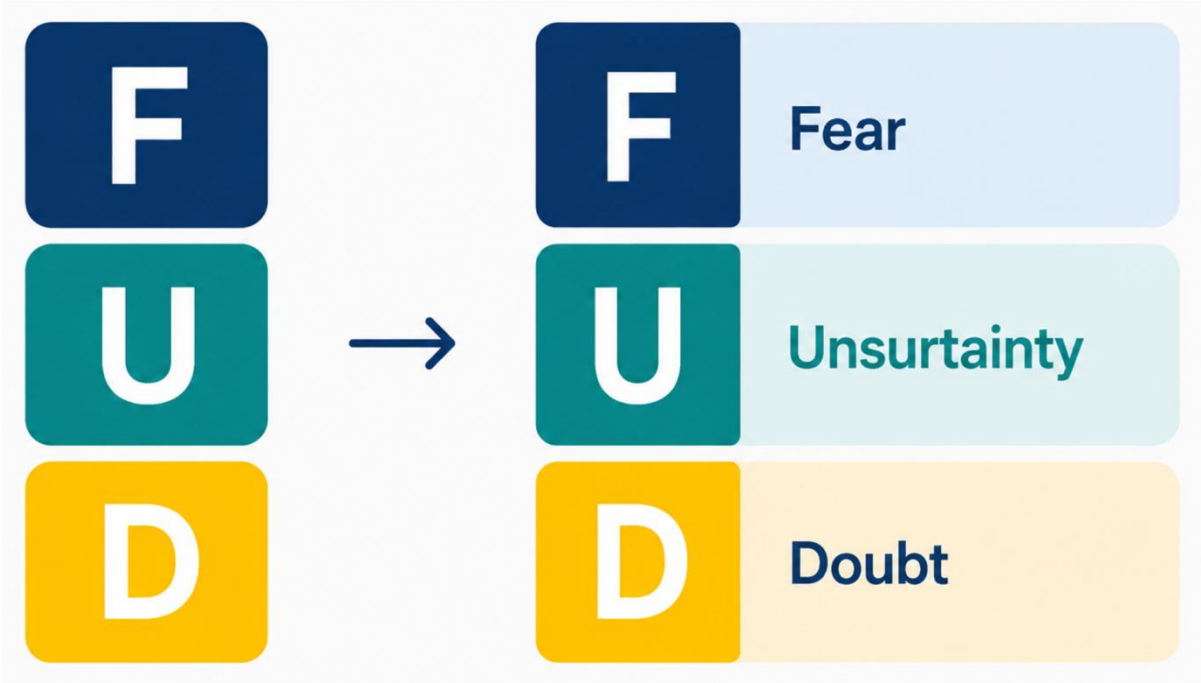
De Urgentie – financieel en organisatie

Al die snelle veranderingen kunnen leiden tot

Samenwerking moet centraal staan

Overheidsorganisaties zullen zelf tot in de kern van hun **primaire processen ICT moeten begrijpen, regisseren** en**, zonder afhankelijkheden van private partijen**, ook moeten kúnnen uitvoeren.

Gemeenten in de tang van de softwareleverancier

zondag 18 oktober 2015, 19:00 uur

Gemeenten gebruiken tientallen systemen voor paspoorten, uitkeringen en de belastingen. Het draaiend houden en aan elkaar verbinden van al die systemen is een enorme opgave die leidt tot hoge prijzen en grote problemen.

Maak Waar!

Digitalisering van de overheid vergt een radicale omkering van houding. Digitale toepassingen zijn per definitie nooit af, het principe first time right moet overboord. ***Digitaal is 'permanent bèta',*** *iteratief, experimenteren moet, en fouten zijn een opmaat naar een volgende release****. Innoveren vervangt 'planning en control'.***

De Urgentie – publiek privaat samenwerken

- Contract loopt bijna af, we laten het nog even doorlopen
- Accountant geeft aan dat uitstel niet meer mag
- Prioriteit ophalen bij Portfolio
- Aanwijzen projectleider
- Reservereren capaciteit en geld
- Maken PvE

1 jaar

- Consulteren Inkoop
- Publiceren bestek
- Wachten op reacties
- Nota van inlichtingen
- Wachten op inschrijvingen

½ jaar

- Presentaties product / use cases
- Weging van Emvi criteria
- Afwijzingsbrieven
- Tijdelijke gunning
- Definitieve gunning

- Projectplan leverancier (incl optimistische planning)
- Migraties software (data verlies)
- Koppelingen andere systemen (zoveer ze gaan werken)
- Opleiding medewerkers
- Kosten en planning gaan uitlopen
- Live-gang nieuwe systeem / parralell draaien
- Verhelpen bugs
- Nieuwe live-gang systeem / parralell draaien
- Opleveringsfeestje
- Decharge project incl 'to-do' lijstje
- Uitzetten oude systeem

½ jaar

½ jaar

- Innovatie en verniewing = 4 minor release per jaar
- Repeat / 'ga terug naar af'

Dit is de happy-flow :)

Samenwerken is key

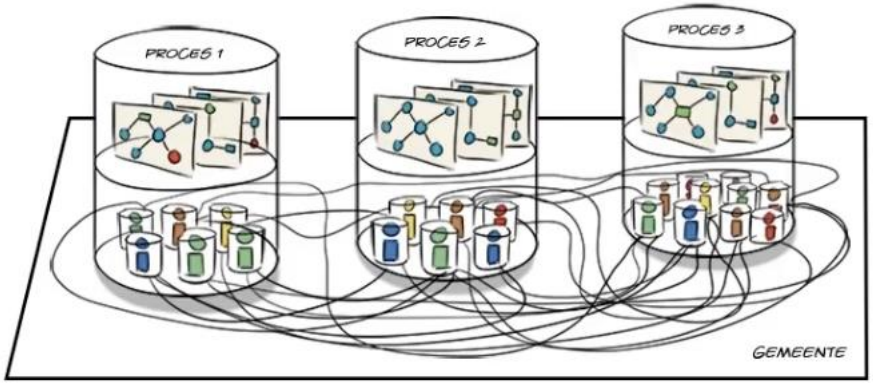
Samenwerking en collectivisering

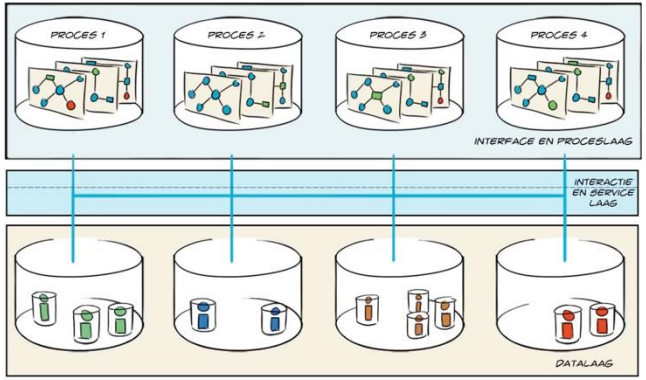

Zijn we op de goeie weg?

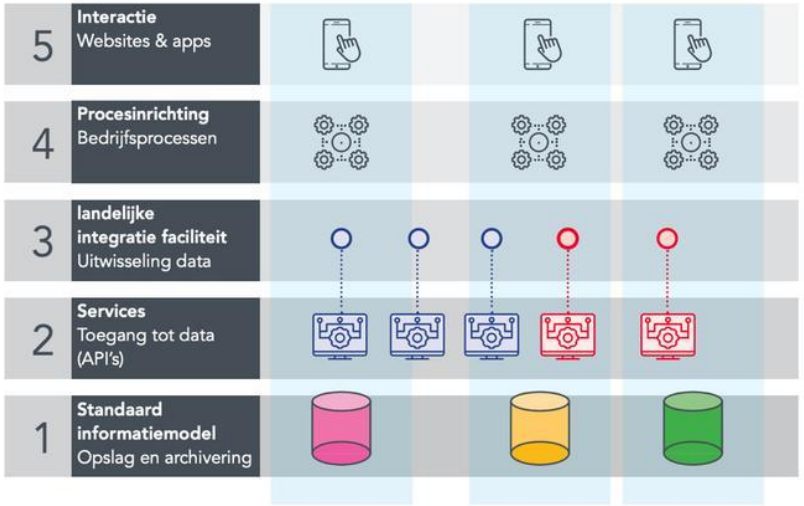
Silo vs Lagen – informatiekundige vertaling

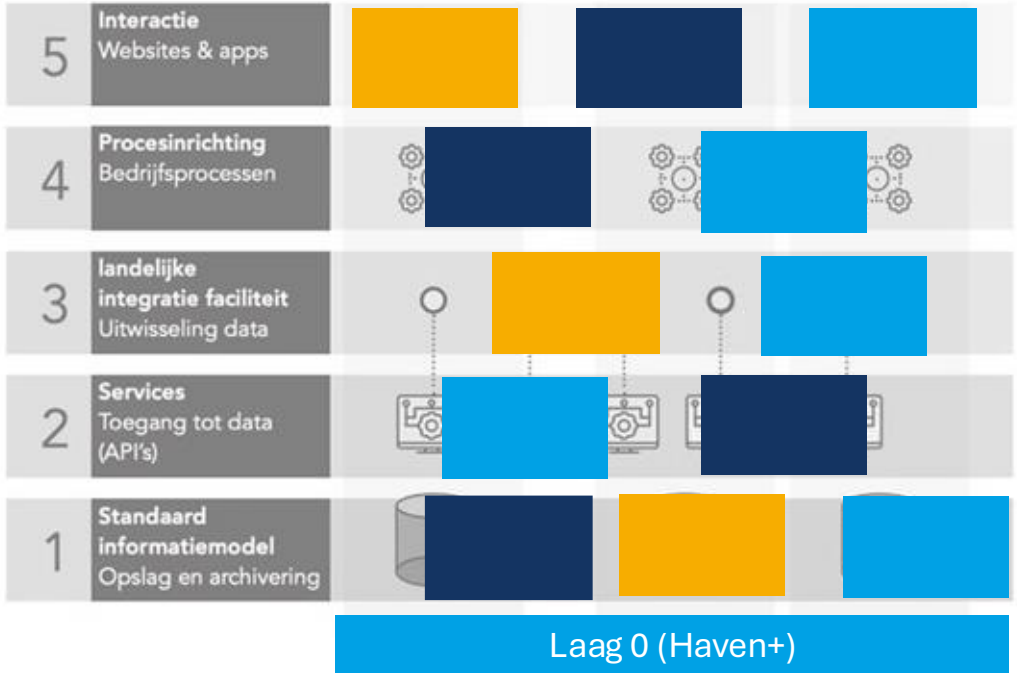
- Complexiteit van synchronisatie mechanieken en standaarden
- Complete silos en of suites
- Niet flexibel
- Lastig samenwerken

5 lagen architectuur

- Functionaliteit scheiden van data
- Data bij de bron
- Moderne apis
- Proces- en businesslogica in eigen laag

Huidige aanbod componenten

ALV besluiten

ALV 2024

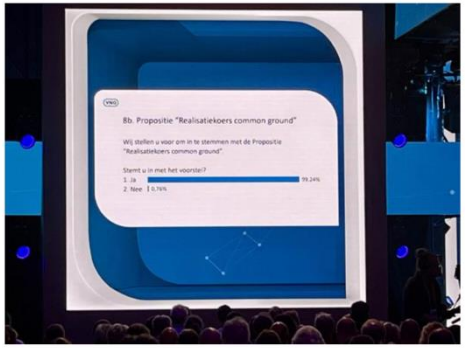
“*We willen **<u>standaard basisvoorzieningen</u>** voor de gemeentelijke informatievoorziening met als focus het inrichten van een Platform Dienstverlening*”.

ALV 2025

*“<u>Doorbreek de lokale versnippering</u> door **niet-onderscheidende digitalisering** (80%) landelijk/gezamenlijk te organiseren, in lijn met de realisatiekoers van Common Ground, om efficiëntie en kwaliteit te verbeteren”*

(gebaseerd op de resolutie ‘Als één sterke bestuurslaag regie op de Digitale Samenleving’).

Als één sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving

Van intentie tot collectieve actie

Op 18 juni stemden gemeenten tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNG overtuigend vóór de resolutie: "Als één sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving." Met maar liefst 99,24% steun is duidelijk gekozen om de gemeentelijke dienstverlening collectief te versterken. Dit is een krachtig signaal om versnippering tegen te gaan en de digitale transformatie gezamenlijk en eensgezind vorm te geven. Common Ground helpt bij het concreet in de praktijk brengen van deze ambitie.

Vier regierollen

Kadersteller

Informatiestrategie, sourcinstrategie, Wet en regelgeving verwerken, voorwaarden leveranciers opsellen, landelijke standaarden verwerken en evt aandragen etc.

Toezichthouder

Centrale compliancy officer, toezien op naleving kader en standaarden, toetsing op werking en inpassing componenten

Opdrachtgever

Opdrachten naar leveranciers voor ontwikkeling (roadmap), broncodebeheer, contracthouder hosting, servicedesk en andere diensten

Ondersteuner

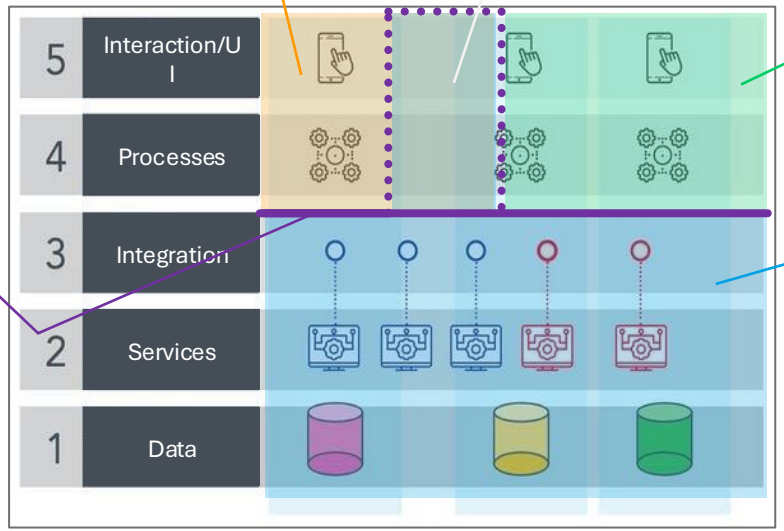
Vraagbaak voor gemeenten en leveranciers, implementatie-begeleiding en –tools organiseren, Communitymanagement

De voorziening

Applicaties en componenten, ontwikkeld in opdracht van en gefinancierd door groepen van gemeenten.

Collectieve applicaties en componenten, ontwikkeld in opdracht van en gefinancierd door het collectief van alle gemeenten.

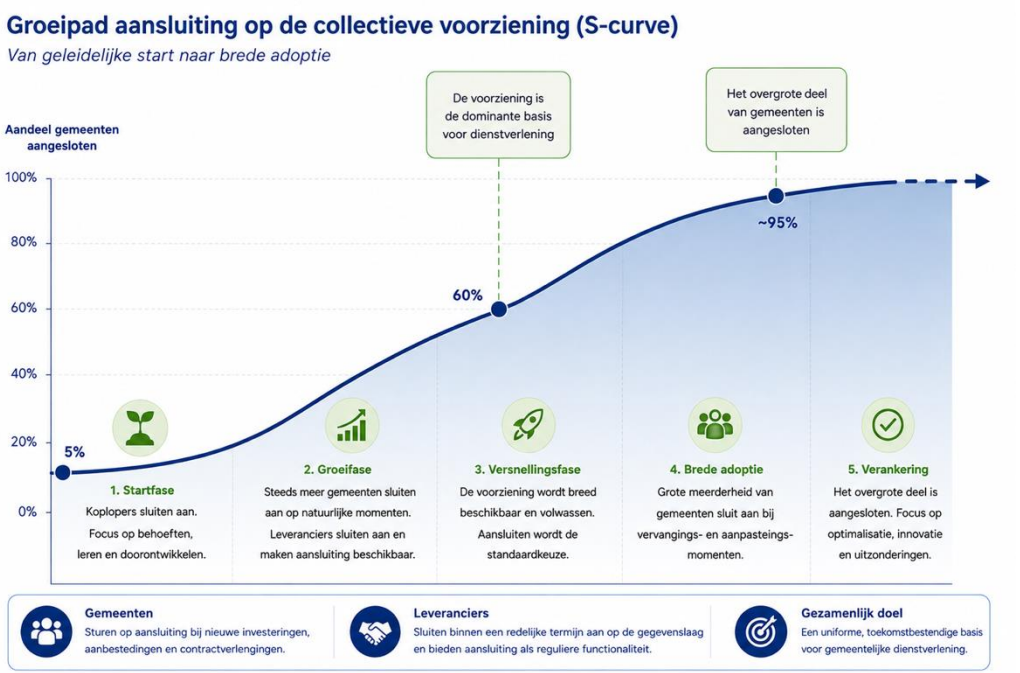
Applicaties en componenten, ontwikkeld en gefinancierd door commerciële aanbieders.

Expliciete, concrete standaarden, afspraken en uitgebreide testfaciliteiten garanderen naadloze interoperabiliteit.

Een collectieve voorziening waarin generieke gemeentelijke data wordt vastgelegd als onderlaag voor toepassingen, met een gestandaardiseerde integratielaag op basis van landelijke standaarden voor ontsluiting van gegevensbronnen van en voor andere overheidsorganisaties.

Implementatiestrategie: zacht op het tempo hard op het resultaat

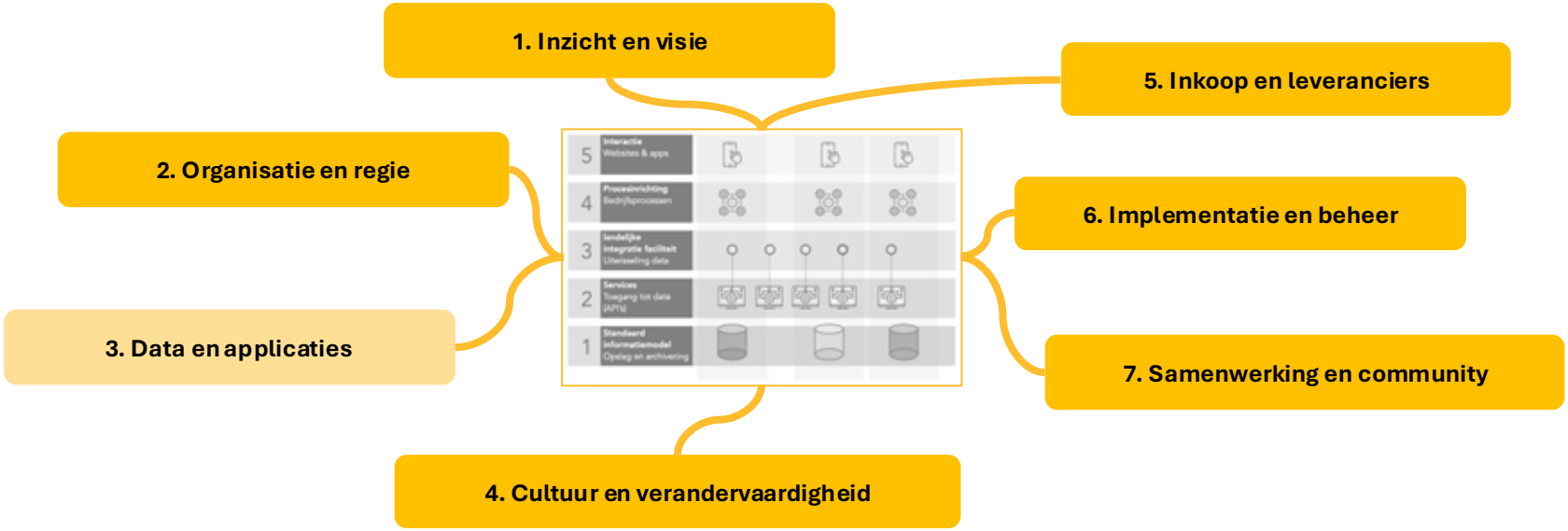
- Iedere gemeente haar eigen pad
- Gezamenlijk einddoel
- Uitgaande van natuurlijke vervangingsmomenten
- Actief leveranciers benaderen
- Voorkomen van desinvesteringen
- Ruimte om te leren
- Informatie beleidsplan en CG
- Strategische keuzes

Bredere impact binnen de organisatie

Startpunt is meestal het **vervangen** (of grondig aanpassen) van **systemen** en **applicaties**.

Impact op de organisatie vraagt **bredere aandacht**.

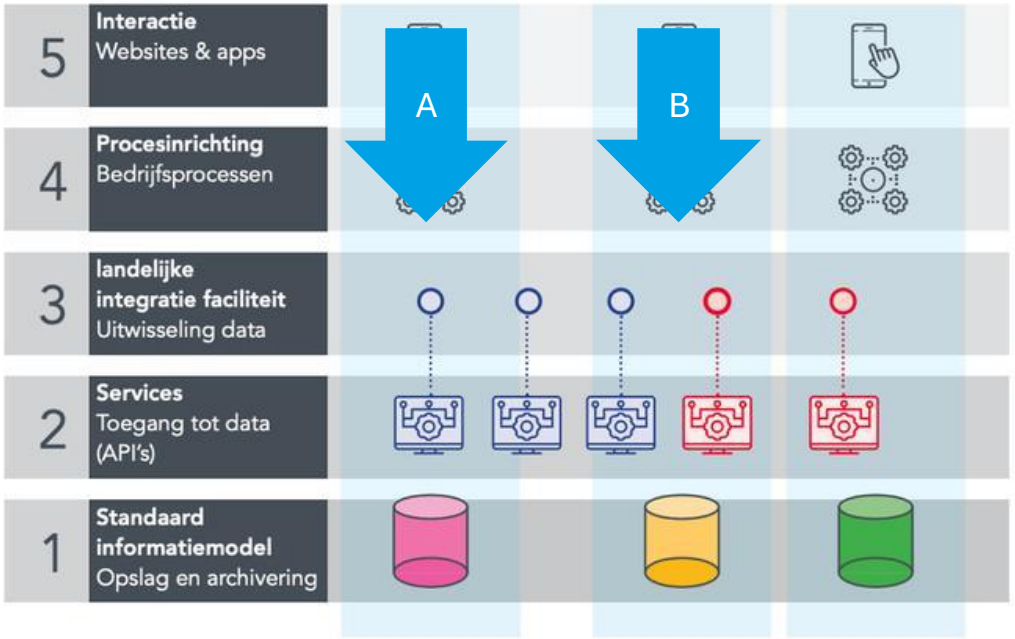

Oud naast nieuw

COMMON GROUND

Patroon A en B: proces voor proces

A: Opbouwen geheel met CG componenten

B: Processyteem aansluiten

Datalaag

Opensource als randvoorwaarde

Digitaal is 'permanent bèta', *iteratief, experimenteren moet, en fouten zijn een opmaat naar een volgende release.* ***Innoveren vervangt 'planning en control'.***

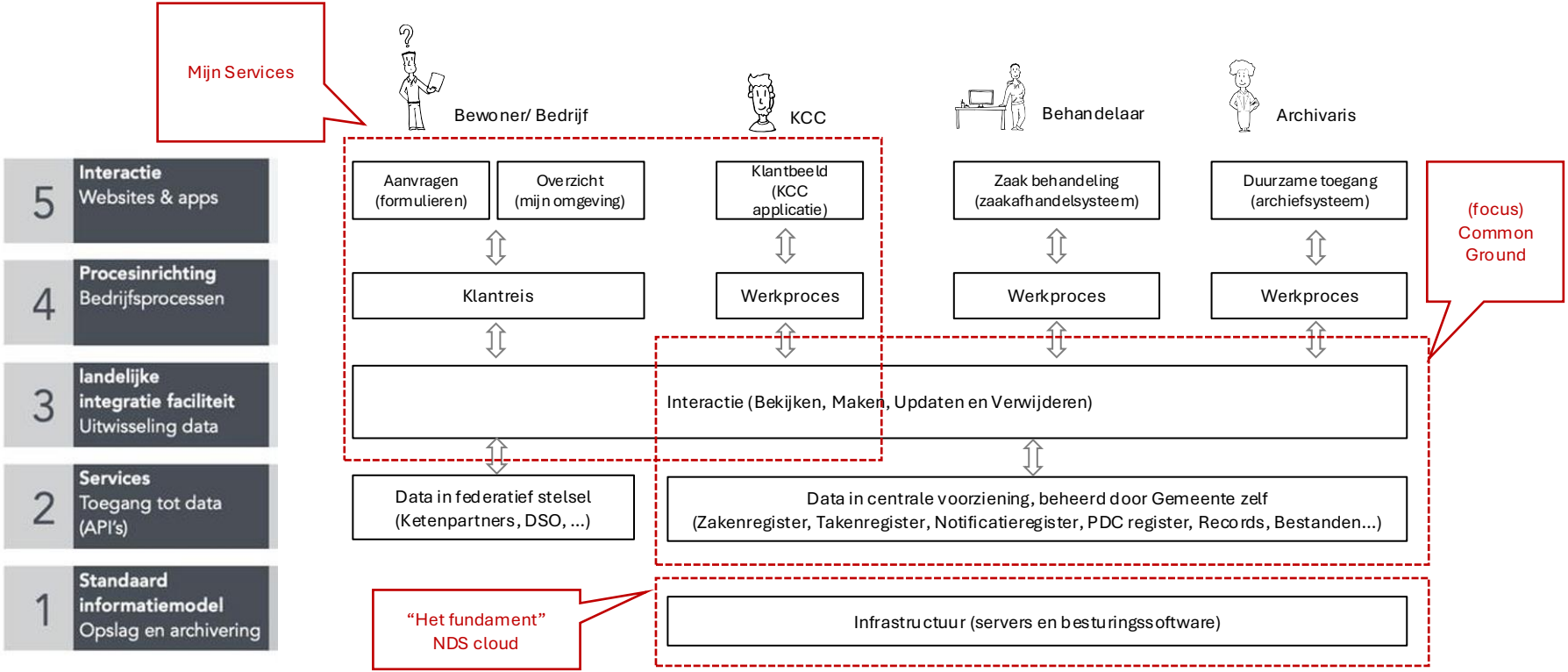
https://opensourcewerken.nl

Open source als motor van samenwerking (dec 2025)

De manier waarop gemeenten omgaan met digitalisering staat onder druk. Maatschappelijke opgaven worden complexer, dienstverlening moet persoonlijker én consistenter worden en technologische ontwikkelingen gaan sneller dan ooit. Gemeenten kunnen deze uitdagingen niet langer individueel oplossen. De behoefte aan **hergebruik van oplossingen**, **gedeeld eigenaarschap** en **gezamenlijke innovatie** wordt steeds groter. Daarom heeft de Board van Common Ground uitgesproken dat het tijd is voor duidelijkheid: **open source is het uitgangspunt.** Alleen wanneer er zwaarwegende redenen zijn, kan daarvan worden afgeweken.

Common Ground MijnServices

Regionaal Transitie Adviseurs at your service

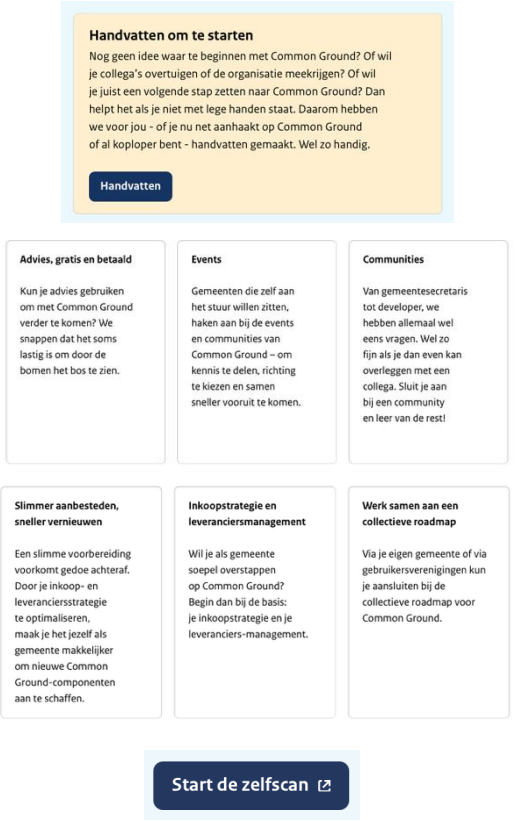
- Geven intern Kick-Off sessies
- Helpen je met het uitwerken van strategische keuzes
- In contact brengen met andere gemeenten
- Organiseren van een Doe Workshop (pilot/poc)
- Adhoc vragen
- …

Aanwezige hulpinstrumenten

Wat gaan wij doen?

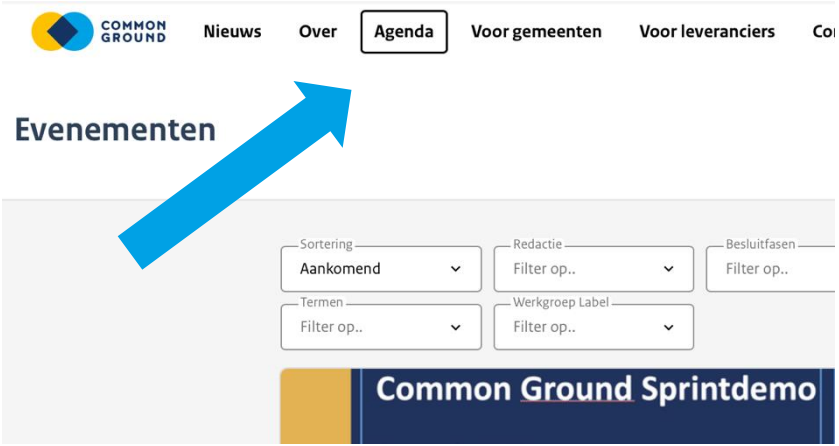
- Kennisgeving/Kick-off "wat is Common Ground"
- Ondersteunen bij de zelfscan
- Ondersteunen bij bepalen van het startpunt
- Ondersteunen bij het opzetten van een POC
- Aangehaakt blijven bij ontwikkeling
- Eerste contact persoon

Waar kun je aanhaken?

- Regiobijeenkomsten
- Inloopspreekuren
- Fieldlabs
- Sprint demo’s
- Website & LinkedIn

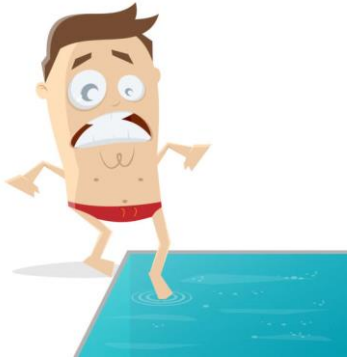
Call to Action

- Ga vooral niet wachten
- Ga aan de slag
- Verken de mogelijkheden wat voor je eigen gemeente het instapmoment is
- Neem op in visie- en beleidsdocumenten

Hoe neem ik contact met jullie op?

www.commonground.nl

commonground@vng.nl

Zijn er nog vragen?

Bedankt voor je aandacht

COMMON GROUND